

JUBILEJI

JOŽE ŽONTAR – ŠESTDESETLETNIK

Podobno kot se je nekdanj dedovala obrt in so ponekod po svetu prehajali iz roda v rod pravniški poklici, je pri Slovencih poklic zgodovinopisca (če vštejemo tudi literarno zgodovino in z zgodovino povezano geografijo) četrtič prešel od očeta na sina, ko si je sin kranjskega profesorja Josipa Žontarja izbral očetov poklic. Tudi to je znamenje kulturnega razvoja nekega naroda, posebno če se v nadaljnjih generacijah vključuje tudi ženska linija. Čeprav ne gre nasploh zanikati pomena, ki ga ima za razvoj osebnih sposobnosti domače gnezdo, v nobenem od teh primerov ni sin stal v očetovi senci, temveč je razvijal lastno, samostojno dejavnost.

Jože Žontar se je torej rodil v družini zgodovinarja 15. marca 1932 v Kranju, kjer je obiskoval gimnazijo in maturiral 1950. leta. Na tedanji Prirodoslovno-filozofski fakulteti v Ljubljani je leta 1955 diplomiral na enopredmetni skupini iz zgodovine. Kot študent je dvakrat prejel Prešernovo nagrado: za temi Rimska cesta od Ljubljane do Kranja, in Zemljiško gospostvo Brdo pri Kranju v drugi polovici 18. stoletja. Z drugo izmed teh tem je že nakazal dve svoji prihodnji usmeritvi: v prostorskem pogledu zanimanje za Gorenjsko, še bolj pa v časovnem pogledu: zadnje stoletje fevdalne dobe na Slovenskem.

Jubilant še pripada tisti generaciji slovenskih izobražencev, ki jim s štipendijami za tujino ni bilo poslano, tudi ne z delovnimi mesti, na katerih bi se izključno posvetili raziskavi po lastnih željah. Nastopil je torej službo (prevzel po poznejši dikciji »delo in naloge«) v arhivu, ki svoje ime po nepotrebnem spreminja z vsakokratno ustavo in ki mu bomo skratka rekli Arhiv Slovenije. Drugače povedano je izpopolnjeval v tem arhivu svoje znanje dobesedno z delom, ob delu in za delo, kar tedaj spričo ne preveč gibčnega sloga v tem zavodu najbrž ni bila najlažja naloga, Žontarjevemu razvoju pa je prej koristilo kot škodovalo. Obzorje si je odtlej naprej v arhivski stroki uspešno razširjal s številnimi krajšimi, toda zelo poučnimi potovanji na mednarodne sestanke in z deloma zelo temeljitimi obiski v tujih arhivih (zlasti bavarskih), hkrati pa je vendarle ostal raziskovalec in pisec zgodovine, čeprav je moral to delo opravljati tudi zunaj delovnih obveznosti. V arhivu Slovenije je že pokazal eno izmed svojih sposobnosti, ki so med zgodovinarji in posebej arhivarji precej redke, namreč menedžerske. Da je Arhiv Slovenije dobil moderen prizidek – prvo arhivsko novogradnjo v Sloveniji! – je, kar sem mogel dovolj od blizu opazovati, največ jubilarntova zasluga.

Po petnajstih letih dela v Arhivu Slovenije je 1971 oklevajoč, a končno vendarle sprejel moje nasledstvo kot direktor Mestnega arhiva Ljubljane, ki mu je tedanji podnaslov Zgodovinski arhiv kmalu spremenil v glavno ime. To je deloma ustrezalo nazivju, ki se je za te vrste zavodov splošno uveljavljalo po Jugoslaviji, deloma pa je bilo utemeljeno v tem, da je medtem zavod na podlagi zakonodaje iz 1964 in (za Slovenijo) iz 1966 že začel preraščati v regionalni arhiv za precejšen del nekdanje Kranjske, kar je vodstvo Arhiva Slovenije pred sprejemom teh zakonov v duhu – drugod v Jugoslaviji že zdavnaj premaganega – republiškega centralizma vztrajno preprečevalo. Spočetka poskusno in pogodbeno vključevanje neljubljanskih občin v Zgodovinski arhiv Ljubljane je dobilo pod Žontarjevim vodstvom stalne, institucionalne oblike. Spememba, ki je nedvorno učvrstila položaj zavoda in je marsikje zunaj redkih mest pomenila šele prve začetke sistematične skrbi za arhive, je bila zvezana z velikimi organizacijskimi napori in zamudnimi popotovanji od občine do občine. Perspektiva, da bo tega čedalje več, je meni olajšala slovo od sicer privlačne arhivske službe, mlajši Žontar pa je bil za to delo kot ustvarjen, ga je odlično izpeljal in slednjic arhivsko povezal kar 24 občin. Kdor to delo pozna, ga ve ceniti.

Zdi se, da je razmeroma samostojni položaj na čelu Zgodovinskega arhiva Ljubljane kljub obilici tekočih opravkov vendarle bolj kot prejšnje delovno mesto omogočal napredek dela na disertaciji z naslovom Struktura uprave in sodstva na Slovenskem od srede 18. stoletja do leta 1848. Z njo je jubilarnt leta 1977 na ljubljanski Filozofski fakulteti postal doktor zgodovinskih znanosti. Disertacija je v dveh pogledih izraz njegove znanstvene programske usmeritve: časovno zopet – kot že med študijem – v zadnje stoletje fevdalne dobe, vsebinsko pa na zgodovino upravnih in sodnih struktur. Prav v tej panogi je našel zvezo s svojo medtem že razvito usmeritvijo v arhivistiko.

Arhivistika se nam je rodila in razvila iz poklicne potrebe. Do srede našega stoletja je bila med tedaj še redkimi uporabniki arhivov (z nekaterimi profesorji vred) močno živa predstava o arhivih kot skrivnostnih, nekoliko zatohlih prostorih, ki v njihovi tihoti samo v črno haljo oblečeni, znanosti posvečeni arhivar kraljuje s črnimilnikom in škripajočim peresom. Arhivistiko pa so si v najboljšem primeru predstavljali nekako kot zgodovinsko pomožno vedo v smislu Ecole des Chartes ali Instituta za avstrijsko zgodovino. Pred nas so se postavljale popolnoma drugačne naloge: kako preprečiti uničevanje velikih količin arhivalij iz vseh časov, kaj početi z ogromnimi kupi raztreščenega, a vendarle rešenega gradiva, kako pripraviti pisarne do tega, da ne bi ravnale s spisi kot s smetmi

itd. Za ta namen je bilo treba izdelati pri nas popolnoma nove metodologije, primerne tudi za ravnanje z velikimi registraturami razmeroma recentnega nastanka. Ne da bi zanikali potrebo po klasičnih pristopih tam, kjer so primerni, smo arhivistiko usmerili tudi na gradivo iz nove in najnovejše dobe. Če sem se okrog 1955/56 v zvezi z arhivskimi organizacijami Jugoslavije začel v tej, dokaj novi smeri ukvarjati z arhivistiko kot teorijo in delovnim napotkom (ne le kot opis arhivov, kar je dotlej v Sloveniji veljalo za arhivistiko), mi je ta veda vendarle ostala eno izmed več zanimanj. Jože Žontar pa je nekako od 1960 naprej krepkeje stopil na to pot in je novo (in mednarodno že priznано) smer arhivistike postavil enakovredno ob stran svojemu zgodovinarskemu delu, čedalje bolj celo v prvo vrsto. Da je bil v Arhivu Slovenije od 1964 naprej vodja zunanje službe, ki je skrbel za ohranitev gradiva pred izročitvijo v arhivski zavod, je bilo za razvoj njegovega poznavanja praktičnih problemov gotovo ugodno, posebno ker se je seznanil z delovanjem registratur kot zibelk arhivskega gradiva.

Z domačimi in mednarodnimi izkušnjami, s študijem in organizacijskim talentom se je jubilat razvil v našega prvega poklicnega strokovnjaka za moderno arhivistiko, ki tej vedi posveča večino svojih naporov. To se je poznalo tudi na pedagoškem področju. Potem ko je bil v davnem 1950. letu (v starem, klasičnem in gotovo dobrem slogu) opravljen arhivski tečaj v Dubrovniku, ki se ga je udeležilo tudi nekaj slovenskih zgodovinarjev, rednega intenzivnega izobraževanja za arhivsko delo ni bilo. Med nam še najbolj znanim srbohrvaškim gradivom za arhivsko strokovno izobrazbo je imela pomembno mesto veda o hroščih, ki bi lahko napadli papir, kar je gotovo tudi eden izmed možnih problemov, vendar naj ga po potrebi rešujejo biologi. Šolanje je bilo treba preusmeriti v probleme, ki so se postavljali večini arhivskih delavcev. Tako so pri nas šolanje nadomeščali – večinoma v okviru društva – potekajoči krajši tečaji in posvetovanja, usmerjeni v praktične naloge, v te cikle predavanj pa se je čedalje bolj kot predavatelj vključeval Jože Žontar. Predavanja te vrste niso bile samo dobra šola za slušatelje, temveč tudi koristen izziv za predavatelje. Ko je Filozofska fakulteta v Ljubljani uvedla specializirane študijske smeri, med njimi arhivistiko, je bilo samo po sebi umevno, da je bil Jože Žontar 1979 izvoljen za docenta, leta 1985 za izrednega profesorja in 1990 za rednega profesorja arhivistike. Ta dela opravlja ob svoji redni zaposlitvi. V študijskem letu 1988/89 je po zgledu organizacije tega študija po svetu razširil predavanja predvsem na zgodovino struktur in pristojnosti javne uprave od 16. stoletja do najnovejših časov.

V organizacijsko-pravne probleme se je Žontar usmeril posebno ob pripravah že omenjene nove slovenske arhivske zakonodaje (1966), ob katerih sva po sprejemu zveznega zakona iz 1964 spočetka sodelovala. Pri teh pripravah je Žontar med drugim sam opravil večino zame najbolj neprijetnega dela – letanje in prepričevanje od Poncija do Pilata. Takšno delo mu je še pozneje ostalo: spričo kolektivnega odločanja (posebno po nastanku SiSov) je bilo treba do stabilizacije arhivskih struktur leta 1988 vedno znova prepričevati neštete soodločujoče, a hitro se menjajoče funkcionarje, da je treba za arhive končno sistemsko poskrbeti. V veliki meri je bil jubilat udeležen pri arhivski zakonodaji iz leta 1981, še posebno pa pri nastanku na njeni podlagi izdanih strokovnih podzakonskih predpisov. Ob vsej tej dejavnosti je vedno z eno nogo stal v arhivsko-upravni operativi. Ta pa je bila v Sloveniji dolgo časa organizirana v zelo neformalnih oblikah, največ v okviru društev arhivskih delavcev ali preprosto kot privesek tega ali onega arhiva, v katerem je bil nekdo naključno voljan opravljati taka dela. Razvrščanje vseh ali vsaj večine arhivov v področje kulture, povezano z njihovim pravnim položajem, podobnim gledališčem ali filmom (a v primeru s temi smešno revnim financiranjem!) je dolgo časa oviralo institucionalno ureditev njihove večstranske, predvsem znanstvene in tudi upravne dejavnosti. Šele Skupnost arhivov Slovenije je 1966 postala zakoniti okvir za bolj smotrno vodenje slovenskih arhivov, pri njej pa je za operativne naloge – zopet predvsem iz dobre volje – skrbel Jože Žontar. Do nečesa podobnega, kot so po svetu generalne direkcije arhivov kot osrednji upravni organi za arhivsko službo, pa je bila pot še dolga. Ko smo pravkar (aprila 1992) prvič dobili tako službo, t.j. Službo za matične arhivske strokovne naloge, je postal kot svetovalec vlade (pri arhivu Republike Slovenije) njen vodja.

Slovenski arhivisti (sprva še arhivarji) smo začeli stopati v intenzivnejše zveze z jugoslovanskimi kolegi v začetku 50-ih let, v zvezi z mednarodnimi združenji pa sredi istega desetletja. Pri obojem smo veliko prispevali in oboje je dalo obilo pobud tudi za razvoj slovenske arhivistike. Čeprav se je delo koordiniralo le v okviru strokovnega združenja – ali pa prav zato, ker ni bilo hujših zveznih birokratskih cokol – se je raven arhivske službe presenetljivo hitro dvigala. Žontar se je kot mlad arhivar zelo hitro vključil v te povezave. V beograjskem Arhivistu kot sprva edinem strokovnem glasilu je kmalu začel sodelovati. Kar zadeva mednarodno sodelovanje, je objavil poročila o mednarodnih sestankih: okrogle mize v Londonu (1969), kongresu avstrijskih arhivarjev (1969), svetovni konferenci o genealoških dokumentih v Salt Lake Cityju (ZDA), ki je zanj tudi izdelal obsežen razmnožen referat (1969), okroglih mizah v Bonnu (1973) in Nairobiju (1978), kongresu v Bonnu (1984/85); v materialih mednarodnih sestankov pa so izšli njegovi diskusijski prispevki na okrogli mizi v Parizu (1965), kongresih v Madridu (1968), Moskvi (1972/74) in Bonnu (1984/86). (Navedene enojne letnice pomenijo čas, ko je izšel članek). Leta 1988 je Žontar, ki se je tudi sicer

vidno udeleževal mednarodnih aktivnosti, postal član komiteja za vprašanja šolstva iz arhivskih ved pri Mednarodnem arhivskem svetu.

Izmed jubilantovih objavljenih del je večina (70 bibliografskih enot) posvečena arhivistiki v ožjem pomenu besede, t.j. delu strokovnih služb. Poleg najine skupne knjige *Arhivistika* (1973), ki je bila namenjena delavcem v arhivih, je v tej skupini glavno delo učbenik, ki ga je napisal Žontar sam pod enakim naslovom (1984) in ki je bil namenjen srednjim šolam, ki naj bi ta predmet imele v svojem programu usmerjenega izobraževanja. Med obsežnejše in tehtnejše jubilantove razprave iz arhivske stroke prištevam zlasti tiste, ki obravnavajo arhivsko gradivo v komuni in okraju (1961) in novo arhivsko zakonodajo v Jugoslaviji (1966/67) – samo po sebi zelo nepregledno (ker po republikah različno), vendar ravno zato tedaj zelo aktualno snov, ki je klicala po urejenem prikazu. Isto temo je obdelal za pariško mednarodno revijo *Archivum* (1969). Novo slovensko zakonodajo o arhivih v sestavu varstva kulturne dediščine je obsežneje prikazal v reviji *Arhivi* (1981). Informativna pomena je zlasti članek *Archive in Jugoslawien* (1989). Jezikovna prednost, ki jo imamo Slovenci pred večjimi narodi (tudi slovanskimi), pa je v splošnem ne znamo izrabiti, prihaja do veljave v jedrnatem pregledu del o arhivski vedi v slovanskih jezikih, ki je pravkar izšel v reviji *Mednarodnega arhivskega sveta* (1991).

Deset nadaljnjih enot bi štel v arhivistiko v širšem pomenu besede, saj se po snovi precej prepletajo s sorodnimi strokami, zlasti z zgodovinopisjem (zgodovina arhivov in arhivske vede ipd.). Kot samostojni publikaciji štejeta sem najini skupni deli: *Arhivi* (1967) in *Arhivi v Sloveniji* (1970). Pri tem in drugem soavtorstvu je temeljna zamisel sad skupnega posveta, zbiranja gradiva v pretežni meri delo mojega soavtorja, iskanje formulacij pa bolj moja naloga, nakar se vse skupaj še pregnete. Moj delež v prvi knjižici je večji kot v drugi. Obe knjižici sta nastali iz potrebe, ki sem jo že nakazal: potisniti ljudem, ki naj bi brez najosnovnejšega znanja o stvari odločali o arhivski službi raznih stopenj, v roke privlačno, ilustriirano in lahko razumljivo splošno informacijo, ki naj bi popravila splošno porazno predstavo o kupu prahu. Imam vtis, da sta knjižici svoj namen vsaj v neki meri dosegli. Medtem ko je prva segala v zgodovinopisje predvsem s poudarjanjem znanstvene vrednosti arhivskega gradiva, je druga med drugim pomenila prvo zgodovino arhivov na Slovenskem. V zgodovino arhivov sega tudi nekaj zelo temeljitih Žontarjevih člankov: o deželnem arhivu v Ljubljani (1968), načrtih za državni arhiv prav tam (1969) in o delovanju nekaterih avstrijskih centralnih uradov v zvezi s kranjskimi arhivi (1988). – Prav tako pomeni neposredno zvezo med arhivistiko in zgodovino strukturalni očrt po provenienci gradiva, kot ga je dal Žontar za dobo med obema vojnama (1970).

Tretjo skupino del, ki iz arhivistike še bolj prenašajo težišče na historično problematiko, sestavljajo dela o strukturi sodnih in upravnih organov. Sem šteje seveda v prvi vrsti (že omenjena, žal še neobjavljena) disertacija, poleg nje pa še kak ducat razprav, med katerimi naj omenim tiste, ki obravnavajo posebno sodišče za kmečke podložnike (1955), upravo in sodstvo in posebej občine na območju Kranja (1960, 1990), nastanek upravnih okrajev (1980) in občinski red za Kranjsko (1988). Glavno delo na tem področju pa je večjezični pregled priročnikov in zemljevidov o organizacijski strukturi nekdanjega notranjeavstrijskega sklopa dežel do 1918 (1988). Tu je Žontar opravil obsežno uredniško delo in napisal tudi dobršen del besedila. Knjiga je zelo dragocena informacija o strukturah uradov in nadaljnjih pripomočkih, ki jih je v tej zvezi moč s pridom uporabiti.

Druge panoge zgodovine so zastopane s šestnajstimi, v glavnem krajšimi prispevki, kot npr. v zvezi z Žigo Zoisom in Brdom (1954, 1956, 1971, 1980), Kranjem (1970, 1982, 1985), drugimi mesti itd. Čeprav je ta skupina manj homogena od drugih, se vendarle v splošnem drži tistega časovnega in geografskega okvira, ki ga je Žontar nakazal že ob začetku svojega pisanja: zadnje stoletje fevdalne dobe (ki nju pravim reformni in konservativni absolutizem) in Gorenjska.

Če k temu dodamo še sedem biografskih zapisov, smo najbrž v glavnem zajeli pet obsežnejše zastopanih področij Žontarjevega avtorskega dela, le da je treba ravno pri njem precej poudariti še uredniške dosežke. Težko je oceniti, katero izmed uredniških del stoji po pomenu takoj za pravkar omenjenim pregledom priročnikov in zemljevidov, zato naj bodo navedena po časovnem zaporedju: 900 let Kranja (1960), zvezno glasilo *Arhivist* (1962 s prekinitvijo do 1972), *Vodnik po arhivih Slovenije* (1965), *Arhivska tehnika* (1972), *Kronika* (1972, odgovorni urednik). Zlasti pri *Vodniku* in pri *Arhivski tehniki* je urednik tudi prispeval dele besedila. Za večino tega urednikovanja (ki ga je Žontar vedno jemal zelo resno in ni le posojal imena) stoji vztrajno in energično delo, ki sem ga v obliki urgenc kot soavtor vsaj deloma pasivno (a tudi z zadovoljstvom po opravljenem delu) doživel.

Jubilejni zapisi te vrste imajo pomen, če so – čeprav v zvezi z osebo – vsaj deloma tudi prispevek k zgodovini ene ali več znanstvenih panog. Tako je tudi mišljen gornji prispevek s svojimi ekskurzi v zgodovino arhivov in arhivistiko. Toda vrnimo se k osebi: Na področju zgodovinopisja spominja Jože po načinu dela nekoliko na svojega očeta: očiten smisel za zelo konkretne in številne neposredno iz virov vzete detalje, ki jih zna po potrebi tudi spraviti v dobro pregledno in uporabno

celoto, vse to brez abstrakcije ali ambicije po veliki sintezi in sociologiziranju, pa tudi brez kakršnekoli romantike. (Trajnost rezultatov je pri tem načinu nedvomno bolj zagotovljena.). Na Področju arhivov in arhivistike prihajajo do veljave druge, a ne povsem drugačne, ker prav tako konkretne, sposobnosti, po katerih je Jože – žal – redek, prereditelj pojav med slovenskimi zgodovinarji, namreč pragmatično-organizacijske. Ob koncu še opazka: arhivsko delo Jožeta Žontarja je bilo uspešno, ker svojih temeljev v zgodovinski znanosti ni nikoli pozabil ali zanemaril.

Sergij Vilfan

BIBLIOGRAFIJA PROF. DR. JOŽETA ŽONTARJA

Samostojne publikacije

- Arhivi. Od pisarne do zakladnice zgodovine.** Arhivsko društvo Slovenije, Ljubljana 1967, 56 str. (Skupaj s S. Vilfanom).
- Arhivi v Sloveniji.** Arhivsko društvo Slovenije, Ljubljana 1970, 64 str. (Skupaj s S. Vilfanom).
- Arhivistika.** Arhivsko društvo Slovenije, Arhivski priročniki, zv. 2, Ljubljana 1973, 170 str. (Skupaj s S. Vilfanom, lastni prispevki 31–47, 128–148, 168–170).
- Arhivistika.** Dopolna delavska univerza Univerzum, Ljubljana 1984, 170 str. (Ocene: Arhivi 8, 1985, 150; Der Archivar 35, 1985, 473; Archivmitteilungen 34, 1984, 218).
- Razprave in članki**
- Neznana pisma Žige Zoisa, Kronika 2, 1954, 188–191.
- Posebno sodišče za kmetске podložnike, njihove pritožbe ter poskusi regulacij podložniškega položaja v terezijanski dobi na Kranjskem. Zgodovinski časopis 9, 1955, 87–106.
- Upor podložnikov gospostva Brdo pri Kranju v letih 1781–1783. Kronika 4, 1956, 24–29.
- Novi škofjeloški mestni red iz leta 1747. Loški razgledi 5, 1958, 128–136.
- Kranjska. V: Enciklopedija Leksikografskog zavoda 4, Zagreb 1959, 401–402.
- Arhivi občinskih ljudskih odborov v LR Sloveniji. Arhivist 9, 1960, 1, 37–44.
- Razvoj uprave in sodstva na območju Kranja od srede 18. do srede 19. stoletja. V: 900 let Kranja, Kranj 1960, 200–214.
- Arhivska gradnja u komuni i srezu. Arhivist 10, 1961, 2, 82–101.
- Perspektive arhivske službe v Sloveniji. Naši razgledi 13, 1964, 371. (Skupaj z J. Mačkom in S. Vilfanom)
- Služba dokumentacije i arhivi. Arhivist 14, 1965, 1–2, 24–30.
- Deveta konferencija »Okroglog stola arhiva« u Londonu. Arhivist 14, 1965, 1–2, 125–129.
- Diskusija: Instruments de travail nouveaux. Actes des huitième et neuvième conférences internationales de la Table ronde des Archives, Paris 1965, 217.
- Splošni pregled razvoja in stanja arhivske službe v Sloveniji. V: Vodnik po arhivih Slovenije. Društvo arhivarjev Slovenije, Ljubljana 1965, 11–28. (Skupaj z J. Mačkom in S. Vilfanom)
- Novo arhivsko zakonodavstvo u Jugoslaviji. Arhivist 16–17, 1966–1967, 1–2, 58–76.
- Sluga Avguštin. V: Slovenski biografski leksikon 10, I. knj. Ljubljana 1967, 370–371.
- Deželni arhiv v Ljubljani pred letom 1918. Kronika 16, 1968, 151–160.
- VI. Mednarodni kongres arhiva u Madridu. Arhivist 18, 1968, 1–2, 77–80. (Skupaj z M. Miloševićem).
- Diskusija: The Typology of Classification systems. Actes du VI^e Congrès international des Archives (Madrid, 3–7 septembre 19689). Archivum 18, 1968, 187.
- Načrti za ustanovitev državnega arhiva v Ljubljani pred prvo svetovno vojno. Kronika 17, 1969, 24–27.
- The sources of genealogical research in the Yugoslavian archives. World conference on records and genealogical seminar. The genealogical society of the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, Salt Lake City, 5–8 August 1969, 31 str. (Razmnoženo)
- La Législation Archivistique – Yougoslavie. Archivum 19, 1969, 195–224.
- Stručna sprema i radna mesta u arhivima. Arhivist 19, 1969, 1, 16–20.
- Novi propisi u 1968. godini. Arhivist 19, 1969, 1, 74–75.
- Osmi kongres avstrijskih arhivarjev v Gradcu. Arhivist 19, 1969, 2, 57–58.
- Svetovna konferenca o dokumentih v Salt Lake City-ju. Arhivist 19, 1969, 2, 55–57.
- Novi zgradbi državnih arhivov v Trstu in Gorici. Arhivist 20, 1970, 1, 50–51.
- Sistemi prvobitnog sredjivanja u upravnim registraturama. Razvitak sistema: Slovenija. Arhivist 20, 1970, 2, 99–109, 141–144.
- Kranj in njegova širša okolica v prvi polovici 19. stoletja. Prispevek h gospodarski in družbeni zgodovini. V: Kranjski zbornik 1970, Kranj 1970, 298–314.
- Arhivski viri za zgodovino Slovencev med leti 1918 in 1941. Prispevki za zgodovino delavskega gibanja 10, 1970, 259–284.
- Zois Žiga baron Edelstein, Žontar Josip. V: Enciklopedija Jugoslavije 8, Zagreb 1971, 629, 649.
- Rječnik arhivske terminologije Jugoslavije. Savez društava arhivskih radnika Jugoslavije, Zagreb 1972, 77 str. (Skupaj z več sodelavci).
- Izveštaj o časopisu »Arhivist«. Arhivist 22, 1972, 1–2, 45–48.